

**รูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6**
**A MODEL FOR ADMINISTRATION OF THE STUDENT
CARING AND SUPPORT OPERATION SYSTEMS IN SCHOOLS UNDER
THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE OFFICE AREA 6**

ผู้วิจัยอภิสิทธิ์ รอดบำเรอ¹

Apisit Rodbumrur

Pukan_ap@hotmail.com

กรรมการควบคุมรองศาสตราจารย์ ดร.เสาวณีย์ สีحابันฑิต²ดร.บุญจักรวาล รอดบำเรอ³**Advisor Committee**

Assoc. Prof. Dr.sowwanee Sikhabandit

Dr.Bunchakkrawan Rotbamroe

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 2) สร้างรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 และ 3) เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ของรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ มีขั้นตอนการวิจัย 3 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำนวน 48 โรงเรียน โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ 2) สร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยนำข้อมูลจาก ขั้นตอนที่ 1 มาयर่างรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน และ 3)

ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้โดยผู้ใช้รูปแบบ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา ประธานเครือข่ายผู้ปกครอง ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาและประธานนักเรียน โรงเรียนละ 1 คน รวม 288 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพและปัญหาการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ในภาพรวมสภาพการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการปฏิบัติในระดับมากและมีปัญหาในระดับปานกลาง 2) รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีองค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 บทบาทของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่วนที่ 2 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่วนที่ 3 กระบวนการบริหาร ส่วนที่ 4 การพัฒนาารูปแบบ 3) การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ของรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

¹นิสิตระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ²คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ³อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

ผลการประเมินรูปแบบด้านความเป็นไปได้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ รูปแบบการบริหาร ระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to study the situation and problems of the student caring and support operation systems in the schools under the secondary education service office area 6, 2) to construct a model of the student caring and support operation systems in school under the secondary education service office area 6, and 3) to evaluate of suitability and feasibility of the model of the student caring and support operation systems in schools under the secondary education service office area 6. The mixed method design was applied for conducting the research. The research methodology was divided into three steps: 1) to study of situation and problems of the student caring and support operation systems in the schools under the secondary education service office area 6 based on data collected by using a questionnaire and an interview of 48 schools. 2) to construct and check a model of the student caring and support operation systems in the school under the secondary education service office area 6 using the data obtained from the first step for drafting a pattern, which later was assessed for suitability through a group discussion with 5 specialists, and 3) to evaluate of suitability and feasibility of the model of the student caring and support operation systems in schools under the secondary education service office area 6 by administrators, teachers, the principal of parents network, the principal of the education committee, the president of the student council of 288 people in each schools. The data

were statistically analyzed by using mean and standard deviation.

The research results:

1. Administration situation and problems of the student caring and support operation systems in the school under the secondary education service office area 6 the overall was at the high level and the problem of the student caring and support operation systems in the schools was at moderate medium level.

2. The model for administration of the student caring and support operation systems in schools under the secondary education service office area 6 created comprised of three elements: 1) counselors for the student caring and support operation systems, 2) the student caring and support operation systems, 3. The procedures of management, and 4) the development model.

3. The overall of the evaluate of suitability and feasibility of the model of the student caring and support operation systems in schools under the secondary education service office area 6 was at the high level.

Keywords : Administrative Model, Student Caring and Support Operation Systems in Schools

บทนำ

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานหลักของการพัฒนาเยาวชนของประเทศ ให้มีคุณภาพสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552 – 2559) เป็นแผนระยะยาวภายใต้บทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เน้นนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวยึดทางสายกลางบนพื้นฐานของความสมดุลพอดี รู้จักประมาณอย่างมีเหตุผล มีความรอบรู้เท่าทันโลกเป็นแนวทางการดำเนินชีวิต เพื่อมุ่งให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและ

ความอยู่ดีมีสุขของคนไทย โดยยึด “คน” เป็นศูนย์กลาง การพัฒนามีวัตถุประสงค์ 3 ด้าน คือ 1. พัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุลเพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนา 2. สร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ 3. พัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคมเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาคน และสร้างสังคมคุณธรรมภูมิปัญญาและการเรียนรู้

เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยีต่างๆ ส่งผลกระทบต่อผู้คนทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ ปัญหาที่ตามมา คือ ปัญหาเศรษฐกิจการระบาดของสารเสพติด การแข่งขันในรูปแบบต่างๆ ปัญหาครอบครัวซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด การปรับตัวไม่เหมาะสมหรืออื่นๆ ที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง ปัญหาต่างๆ มีผลกระทบต่อสังคมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเกี่ยวกับเด็กวัยรุ่นที่อยู่ในวัยเรียน เช่น แต่งกายผิดระเบียบ กิริยามารยาทและพูดจาไม่สุภาพหน้าโรงเรียน เทียบเตรกลางคืน มั่วสุมทะเลาะวิวาท จนถึงปัญหาในระดับที่ก่ออาชญากรรมและติดยาเสพติดรวมทั้งนักเรียนหญิงมีเพศสัมพันธ์กับนักเรียนชาย เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีนโยบายให้โรงเรียนมัธยมศึกษา ส่งักัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มีการบริหารจัดการควบคู่ไปกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนพร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานดังกล่าวและมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน การดูแลช่วยเหลือยังหมายรวมถึง การส่งเสริมการป้องกัน และการแก้ไขปัญหา โดยมีวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และปลอดภัยต่อสารเสพติด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ได้นำนโยบายสู่การปฏิบัติ ให้โรงเรียนในสังกัดจัดการศึกษาและการพัฒนาผู้เรียน โดยยึดหลักการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ครบถ้วนทุกชั้นตอน โดยมีผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดวางแผนการดำเนินการประยุกต์ใช้และพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของสถานศึกษา ความต้องการของผู้เรียน

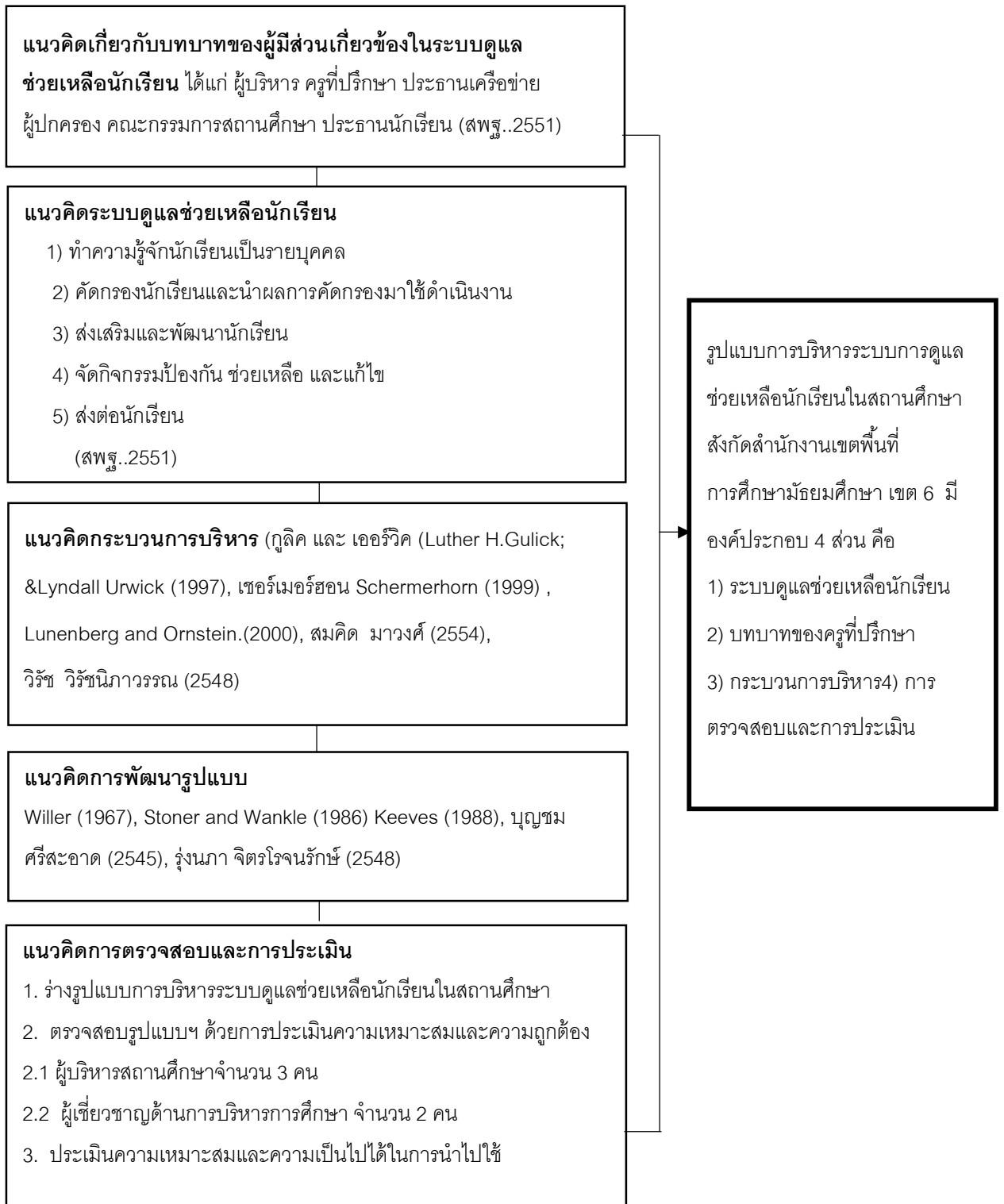
สำหรับงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่สนับสนุนแนวทางที่คล้ายกันด้านปัญหาเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานด้านบุคลากร นำเสนอปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ว่าครูที่ปรึกษาเข้าใจว่าระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเป็นหน้าที่ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษาจำนวนมาก อ้างว่า ครูมีภาระงานมากทำให้ไม่มีเวลาครูไม่ได้นำผลการคัดกรองนักเรียนที่ได้มาจัดกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือแก้ไขหรือพัฒนา การดำเนินการแก้ไขทำในรูปแบบโครงการและกิจกรรมต่างๆ ยังไม่มีการบริหารทั้งระบบโดยฝ่ายบริหารและขาดความต่อเนื่องในการแก้ปัญหาส่วนผู้ปกครองให้เหตุผลว่าไม่มีเวลาไม่เข้าใจพฤติกรรมของลูก ไม่เข้าใจระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

เนื่องจากการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ยังไม่มีประสิทธิภาพ ขาดความร่วมมืออย่างแท้จริงของผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียน ในด้านการให้ข้อมูลและความร่วมมือในการป้องกันปัญหาสอดคล้องกับผลการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่พบว่า ปัญหาที่สำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เกิดจากระบบการบริหารจัดการที่ยังไม่มีประสิทธิภาพทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษาระดับสถานศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งต้องสร้างองค์ความรู้ในการพัฒนาระบบการบริหารระบบใหม่และเผยแพร่ความรู้สู่สถานศึกษาเพื่อแก้ปัญหา

พฤติกรรมไม่เหมาะสมและการพัฒนาผู้เรียนให้มี
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตร

ดังนั้น ผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพ
ปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถาน
ศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 6 เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษ
มัธยมศึกษา เขต 6 ที่เหมาะสมในการนำไปใช้พัฒนาระบบ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ
ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพชีวิต
ของผู้เรียนตามนโยบายการพัฒนาคุณภาพคนของ
ประเทศโดยรวม

กรอบแนวคิดการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
3. เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ของรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง และนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำนวน 54 โรงเรียนซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ 21 โรงเรียน ขนาดกลาง 10 โรงเรียน ขนาดเล็ก 23 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ครูแนะแนว 1 คน ครูที่ปรึกษา 1 คน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน 1 คน ประธานเครือข่ายผู้ปกครอง 1 คน ประธานนักเรียนของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 1 คน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 รวมทั้งสิ้น 288 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชากรตามตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan, 1970 อ้างถึงใน พิสิณ พงศ์ศรี. 2550: 109) ได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 48 โรงเรียน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

มีขนาดโรงเรียนเป็นชั้นภูมิและโรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม สุ่มตามสัดส่วนได้กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่ 21 โรงเรียน ขนาดกลาง 10 โรงเรียน ขนาดเล็ก 23 โรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนขนาดใหญ่ 21 โรงเรียน $(21/54) \times 48 = 19$ โรงเรียน
2. โรงเรียนขนาดกลาง 10 โรงเรียน $(10/54) \times 48 = 9$ โรงเรียน
3. โรงเรียนขนาดเล็ก 23 โรงเรียน $(23/54) \times 48 = 20$ โรงเรียน

2. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ สภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ เกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ที่มีประสิทธิภาพ

3.2 ศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์ของสภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ในปัจจุบัน โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เพื่อนำมาประกอบการจัดทำกรอบแนวคิดในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ที่เหมาะสม

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ที่มีความรู้ความสามารถหรือมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผู้ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย

1. ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 3 คน ที่มีคุณสมบัติด้านการศึกษาระดับปริญญา เอกสาขาวิชาการบริหารการศึกษา และมีประสบการณ์ หรือผลงานทางวิชาการด้านการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือเหลือนักเรียน หรือมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป

2. ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติสำเร็จการศึกษาระดับปริญญา เอกสาขาวิชาการบริหารการศึกษา และมีประสบการณ์ หรือผลงานทางวิชาการด้านการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือเหลือนักเรียน

3. ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการ จำนวน 3 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่สถานศึกษาได้ผ่านการประเมิน โรงเรียนมาตรฐานสากล (World Class Standard School) หรือโรงเรียนพระราชทานตั้งแต่ระดับจังหวัดขึ้นไป

ขั้นตอนที่ 2 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ของรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในระบบดูแลช่วยเหลือเหลือนักเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานด้านการดูแลช่วยเหลือเหลือนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำนวน 54 โรงเรียนซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ 21 โรงเรียน ขนาดกลาง 10 โรงเรียน ขนาดเล็ก 23 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งสิ้น 288 คน ซึ่งใช้กลุ่มตัวอย่างเดิม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ครูแนะแนว 1 คน ครูที่ปรึกษา 1 คน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน 1 คน ประธานเครือข่ายผู้ปกครอง 1 คน ประธานนักเรียนของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 1 คน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชากรตามตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan, 1970 อ้างถึงใน

พิสนุ พงศ์ศรี, 2550: 109) ได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 48 โรงเรียน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) มีขนาดโรงเรียนเป็นชั้น ภูมิภาคและโรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม สุ่มตามสัดส่วนได้กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่ 21 โรงเรียน ขนาดกลาง 10 โรงเรียน ขนาดเล็ก 23 โรงเรียน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ได้แก่ ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ของรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ทำการวิจัยได้แบ่งวิธีการเข้าถึงข้อมูลและเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 3 ส่วน คือ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการใช้แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบโดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

3.1 ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิต มหาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเพื่อขอให้ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เพื่อขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ และผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือจัดส่งไปยังผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยประสานงานกับฝ่ายธุรการของโรงเรียนนั้นๆ เพื่อขอความอนุเคราะห์ ให้ช่วยดำเนินการรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง และกำหนดวันขอรับแบบสอบถามคืน

3.2 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) จากกลุ่มตัวอย่างโดยการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1.1) ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยการกำหนด

คำถามที่ครอบคลุมสอดคล้องกับเนื้อหาที่ทำการวิจัย ระหว่างการสัมภาษณ์ของอนุญาตทำการบันทึกเสียงและจดบันทึกประเด็นสำคัญ เพื่อให้ได้ข้อมูลครบทุกประเด็น สำหรับการนำไปวิเคราะห์และเรียบเรียงในขณะสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะใช้การจดบันทึกเฉพาะประเด็นที่สำคัญ โดยมีการสังเกตถึงลักษณะท่าทาง น้ำเสียงของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ไม่มีการตีความจากผู้วิจัย รวมถึงบันทึกในส่วนของความคิดเห็น ความรู้สึก และปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการสัมภาษณ์ของผู้วิจัย ซึ่งการเขียนบันทึกจะสรุปเป็นหัวข้อสั้นๆ

1.2) ผู้วิจัยดำเนินการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มาทำการถอดเทปและบันทึกอย่างละเอียดทุกถ้อยคำ พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยการฟังเทปบันทึกเสียงซ้ำอีกครั้ง เพื่อทำการตรวจสอบข้อมูลที่ไม่ชัดเจนหรือไม่ครบถ้วน เพื่อนำไปศึกษาเพิ่มเติมในครั้งต่อไป

2) จากกลุ่มตัวอย่างโดยการใช้แบบประเมินผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

2.1) ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ เพื่อขอให้ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบประเมินในการวิจัยในครั้งนี้

2.2) ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือจัดส่งไปยังผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ ด้วยตนเอง และประสานงานกับฝ่ายธุรการของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ช่วยดำเนินการรวบรวมแบบประเมินจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร และครูในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และกำหนดวันขอรับแบบประเมินคืน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถามแบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการสร้างรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ดังนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

2. แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

3. แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ของรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมในการวิจัยครั้งนี้ มีทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพและทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์โดยคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากแบบสอบถามปลายเปิดจากการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้

วิธีสัมประสิทธิ์ อัลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient)

2.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่าโดยรวมสถานศึกษาส่วนใหญ่มีการปฏิบัติตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.75) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยที่มีค่ามากใน 3 อันดับแรกพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน รองลงมาได้แก่การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข และการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การส่งต่อนักเรียน ปัญหาการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.74$, S.D. = 0.65)

2. รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยที่มีค่ามากใน 3 อันดับแรก พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน รองลงมาได้แก่การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข และการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การส่งต่อนักเรียนและมือประสาน 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 บทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา ประธานเครือข่ายผู้ปกครอง ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา และประธานนักเรียน ส่วนที่ 2 กระบวนการในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ทำความรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) คัดกรองนักเรียนและนำผลการคัดกรองมาใช้ดำเนินงาน 3) ส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน 4) จัดกิจกรรมป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไข 5) ส่งต่อนักเรียน ส่วนที่ 3 กระบวนการบริหาร ได้แก่ 1) การวางแผน 2)

การจัดบุคลากร 3) การอำนวยความสะดวก 4) การประสานงาน 5) การรายงาน ดังนี้

2.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก จากการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น สังเกต สัมภาษณ์ สสำรวจ เป็นต้น รองลงมา ได้แก่ การจัดทำระเบียบสะสมนักเรียนทุกระดับชั้นและ เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเพิ่มเติมจากผู้ปกครอง นักเรียนและชุมชนตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานศึกษามีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) เพื่อวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล

2.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือ การรักษาความลับของผลสรุปการคัดกรองนักเรียนเป็นกลุ่ม รองลงมาได้แก่ การคัดกรองนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาและการสรุปผลการคัดกรองนักเรียนแยกเป็นระดับชั้นตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การจัดทำเอกสารสารสนเทศผลการคัดกรองนักเรียนและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ

2.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยที่มีค่ามากใน 3 อันดับแรก พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี หรือยุวกาชาด เพื่อการเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รองลงมาได้แก่ การสำรวจความสนใจของนักเรียนและจัดตั้งกลุ่มตามความสนใจ และการเสริมสร้างความสามารถพิเศษของนักเรียนตามศักยภาพตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การจัดกิจกรรมโฮมรูม เพื่อให้ นักเรียนได้รับข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม

2.4 ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่าทุกข้อในระดับมาก และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยที่มีค่ามากใน 3 อันดับแรก พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและผู้ปกครอง ในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของนักเรียน รองลงมา ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียนตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างเหมาะสม เพื่อช่วยให้นักเรียนมีทางเลือกที่หลากหลายตามลำดับส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การจัดครูแนะแนวหรือครูที่ทำหน้าที่แนะแนวโดยเฉพาะเพื่อช่วยเหลือ

2.5 ด้านการส่งต่อนักเรียนรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาเป็นรายกรณีของครูที่ปรึกษา รองลงมาได้แก่ การวางระบบ และประสานงานการดำเนินงานกับหน่วยงานด้านสาธารณสุขและเครือข่ายอื่น และการติดต่อประสานงานดำเนินงานกับเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การส่งต่อนักเรียนให้ผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือ

อภิปรายผล

1. สภาพการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ที่พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางอาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีการปฏิบัติตามกรอบการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) และให้ความสำคัญต่อการแก้ปัญหาผู้เรียนด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เช่น มีการเยี่ยมบ้าน การสร้างเครือข่ายผู้ปกครองชั้นเรียน และการช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งหลักการนี้

ต้องสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียนเป็นไปอย่างเข้มแข็ง สอดคล้องกับได้ศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 พบว่าด้านพฤติกรรมทางอารมณ์ ด้านยาเสพติด และด้านพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ส่วนใหญ่มีการดำเนินงานดีและสภาพปัญหาทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง สิ่งแวดล้อมและสภาพครอบครัวมีผลต่อพฤติกรรมของนักเรียน โดยตรง การแก้ไขปัญหาควรได้รับความร่วมมืออย่างสม่ำเสมอจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชนผู้ปกครองและครูทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันอย่างจริงจังเพื่อลดปัญหาดังกล่าวให้น้อยลง ดังนั้น โรงเรียนครอบครัวและชุมชนจึงต้องร่วมมือกันรับผิดชอบต่อบุตรหลานและสร้างแรงบันดาลใจให้เด็กไปพร้อมๆ กัน

2. รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ประกอบด้วย องค์ประกอบ 3 ส่วน ส่วนที่ 1 บทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน ส่วนที่ 2 กระบวนการในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ทำความรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) คัดกรองนักเรียนและนำผลการคัดกรองมาใช้ดำเนินงาน 3) ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียน 4) จัดกิจกรรมป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไข 5) ส่งต่อนักเรียน ส่วนที่ 3 กระบวนการบริหาร ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การจัดบุคลากร 3) การอำนวยการ 4) การประสานงาน 5) การรายงาน ทั้งนี้ อาจเนื่องจาก รูปแบบที่สร้างขึ้นมีการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง ที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร ซึ่งเป็นการนำหลักการบริหารที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อีกทั้ง มีการประเมินโดยผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน ทำให้ทราบจุดดี และจุดที่บกพร่องในการใช้รูปแบบ สำหรับองค์ประกอบของการบริหารที่สำคัญก็คือ มีการวางแผน และการจัดการองค์กร การจัดบุคลากร

การอำนวยความสะดวก การประสานงาน และการรายงาน เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบผลการดำเนินงาน ทำให้ได้สารสนเทศในการพัฒนาและแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดวัตถุประสงค์โครงการกิจกรรมให้มีความชัดเจนโดยการมีส่วนร่วมของคนในองค์กร การจัดโครงสร้างองค์กร (Organizing) เป็นการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมบุคลากรทุกฝ่าย การออกแบบโครงสร้างองค์กรขึ้นอยู่กับบริบท ขนาด และสถานการณ์ของแต่ละโรงเรียน และมีการพัฒนาที่มุ่งงานอย่างต่อเนื่อง โดยการมอบหมายงานออกเป็นคำสั่งจัดการประชุม อบรมพัฒนาที่มุ่งงานให้เกิดการประสานงานทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ กำหนดหน้าที่ มีการแบ่งงานกันทำจัดโครงสร้างระเบียบงานภายในองค์กร กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่ของแต่ละกลุ่มไว้แน่นอน ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์ในหน่วยงานเพื่อให้ทุกฝ่ายร่วมมือกันทำงานไปสู่จุดหมายอันเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. สถานศึกษาควรจัดให้มีครูแนะแนวหรือครูที่ทำหน้าที่แนะแนวโดยเฉพาะ เพื่อเป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาของนักเรียน
2. สถานศึกษาควรมีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคลด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) เพื่อวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล
3. สถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล เพื่อคัดกรองนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหาและจัดทำเอกสารสนเทศผลการคัดกรองนักเรียนระดับสถานศึกษาที่เป็นปัจจุบันและจัดเก็บเป็นระบบ
4. สถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนให้เรียนรู้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ

และคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยมีการใช้รูปแบบที่หลากหลายตามสภาพและความเหมาะสม เช่น การจัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom) การประชุมผู้ปกครอง โครงการพิเศษต่างๆ เป็นต้น

5. สถานศึกษาควรมีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหายุ่งยากซับซ้อนและต้องการความช่วยเหลือเฉพาะทางให้ผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาอื่นและผู้มีส่วนได้เสียในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาให้ครอบคลุมทุกกลุ่ม
2. ควรมีการศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา
3. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา
4. ควรศึกษาความสัมพันธ์การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษากับคุณภาพของนักเรียน

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2551). **แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร : สุริยสานส์.
- รุ่งนภา จิตรโรจนรักษ์.(2548). **“การพัฒนารูปแบบการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานสำหรับประเทศไทย”**. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วิรัช วิรัชนิการวรรณ . (2548). **เศรษฐกิจพอเพียงภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย**. กรุงเทพฯ ฯ.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2545). **วิธีวิทยาการวิจัยแบบผสม: กระบวนทัศน์ใหม่สำหรับการวิจัยทางการบริหารการศึกษา**. ปรับปรุงและพิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ
- สมคิดมาวงศ์. (2554). **การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูสังกัดโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดระยองจันทบุรีและตราด**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- Brown, W. B., and Moberg, D. J. (1980). *Organization Theory and Management: A Macro Approach*. New York : John Wiley and Sons.
- Cronbach, Lee Joseph. (1970). *Essentials of Psychological Testing*.3 rd.ed. New York: Harper and Row.
- Gulick, L. &Urwick.L. (1997). *Educational Administration: School-Based Management*. Clearing House, 65, 5 (May-June): 261-263.
- Keeves P.J. (1988). *Educational research, methodology and measurement :An international handbook*.Oxford: Pergamon Press.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*. Educational and Psychological Measurement, 30 (3), pp. 607-610.
- Lunenberg, F.C. and Ornstein.(2000). *Educational Administration:Concepts and Practices*. 3rded. California: Wadsworth. p. 18.
- Stoner, A. F. ,&Wankel, C. (1986). *Management*.3rd ed. New Delhi: Prentice-Hill.
- Schermerhorn, John R (1999). *Organizational Behavior*. 7thed. New York: John Wiley & Sons, Inc.Willer, R.H. (1967). *Leader and leadership process*. Boston: Irwin / McGraw-Hill.